

Πη
6920

DISSERTATIO
DE MODO PROBABILIORI
QUO
PRIMÆ IN AMERICAM
SEPTENTRIONALEM
IMMIGRATIONES SUNT FACTÆ.

QUAM
SUB AUSPICIIS DIVINI NUMINIS
PRÆSIDE
OTTONE CHRISTIANO
DE LOHENSCHOLD,
PHILOSOPH. DOCTORE ET PROFESS. PUBL. ORDINAR.
FACULTATIS PHILOSOPH. h. t. DECANO
PRO SUMMIS IN PHILOSOPHIA HONORIBUS
RITE CAPESSENDIS

IN AUDITORIO PHILOSOPHORUM ÆSTIVO
DIE SEPT. MDCCLIV.

PLACIDÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBMITTUNT

FRIDERICUS MARTINUS NEUFFER,
BACKNANGENSIS,

JUSTINUS DAVIDES KLETT,
UNTERLENNINGENSIS,

MAGISTERII PHILOSOPHICI CANDIDATI ET SERENISSIMI
STIPENDIARIUM.

TUBINGÆ LITTERIS SCHRAMMIANIS.

Q. D. B. V.

§. I.

Asam huic tractationi academicæ præbuit dissertatio pererudita (a) de modo, quo primæ in Americam transmissæ fuerunt colonie, operi historico magnæ existimationis inserta, qua Americæ præcipue septentrionali, ex orientalibus Tartariæ sive Kamtschatkæ partibus primos illatos fuisse incolas, variis adstruitur argumentis. Hæc quidem opinio, quod ingenue confitemur, usque adeo plurimis, præsertim sæculi nostri eruditis, arrisit, ut fere omnes aliæ in censum rejectarum abierint. Operæ igitur visum fuit pretium, sententiam

A 2

(*) *Dissertation sur la maniere dont l'Amérique a été peuplée* in, Histoire Universelle depuis le commencement du monde jusqu'à présent traduite de François d'une société de gens de lettres. Tomo 13.

sententiam, quam summus olim proposuerat GROTIUS, (b) licet ex parte tantum, adoptare, & primos Americæ septentrionalis colonos, ex borealibus Europæ nostræ partibus occidentem versus probabiliter profectos fuisse, novis argumentis confirmare. Cum vero temporis & instituti ratio, tractationem hanc in integrum volumen excrefcere non permittat, missis argumentis quam plurimis GROTIANIS, & responsionibus, quas illis opposuerat JOHANNES DE LAET, (c) ut & alii Viri eruditi, reliqua novis firmare observationibus, & rationes Anglorum, pro Asia septentrionali sive Kamtschatka, militantibus sub examen revocare constituimus.

§. II.

Objectum dissertationis nostræ densis involutum est tenebris, ita ut quæ probabilior dici possit sententia, saltem minores vel numero vel pondere præ se ferat difficultates, quibus tota hæc materia undequaque est circumsepta. Hinc tot doctissimorum Virorum circa illam discrepantes sententiæ. Magno numero sunt, qui, Americam antiquis cognitam, & vel ab Ægyptiis, vel a Phœniciis sive Carthaginensibus colonis refertam fuisse contendunt. Loca veterum scriptorum, quibus hæc opinio principaliter est

(b) HUG. GROTIUS de Origine Americanorum. Amstelodami, 1643. 8. & Ejusdem de Origine gentium americanarum dissertatio altera, Parisiis, 1643. 8.

(c) JO. de LAET. Notæ ad dissert. HUG. GROTII. Paris 1643. 8. & Ejusd. Responso ad dissert. secundam, H. GROTII, Amstelodami 1644. 8. Vide etiam HORNIUM de originibus gentium Americanarum.

est suffulta, in nota (d) indicantur. Ex his omnibus, si unicum Diodori Siculi locum excipias, reliqui omnes parum ad rem facere videntur, & hujus quoque auctoritas, re curatius perspecta, evanescit. Non tamen possibilitatem navigationum a priscis gentibus ad detegendas novas sedes occidentem versus institutarum, in dubium revocabimus. Lubenter quoque concedimus, cum antiquos per oceanum atlanticum longe lateque navigasse constet, vel unicum in littoribus Americæ factum naufragium, ex quo homines in navigio degentes vivi ad littus evasissent, sufficere potuisse ad Americam, tot incolarum myriadibus, quot, tempore detectionis per Columbum factæ, continuit, per longum temporis tractum, replendam. Possibilitatem hanc, memorandum confirmat exemplum navis anglicæ, anno 1589. in oceano Indico submersæ, ex qua quinque tantum homines, vir unus & quatuor mulieres, ad insulam postea Pines nominatam, vivi pervenerunt, quam conjugio inter se inito, mira adeo fœcunditate instruxerunt incolis, ut cum anno 1667. navis batavica ventorum procellis agitata, casu ad insulam appulisset, novorum colonorum numerum ad circiter 11000. excrevisse, stupuerint Batavi. (e) Sed cum non de possibilitate, sed de majore probabilitatis gradu, qua ratione America primos receperit incolas, hîc

A 3

loci

- (d) Loca communiter huc referri solita, extant apud STRABONEM *Lib. 7. p. 209. edit. Casauboni.* HELIANUM VAR. *Histor. l. 3. c. 18.* DIODORUM SICULUM *Biblioth. Histor. l. 5. c. 19.* SENECAM TRAGICUM *in Medea Act. 3. v. 375.* PLATONEM *in Timæo.* ARISTOTELEM in libro ipsi vulgo adscripto *de mirabil. auscultat Arist. oper. Tomo 1.* PAUSANIAM *in Atticis.*
- (e) Vide *Allgemeine Geschichte der Länder und Völker von America, Tom. I. pag. 544. & 545.*

loci sit quæstio, criteria, ex quibus potior ille probabilitatis gradus elici possit, veniunt eruenda, quibus semel positis, major quæstioni veritatis lux affundi poterit.

§. III.

Cardines, circa quos hæc præcipue volutatur quæstio, ad quinque potissimum referri possunt capita. 1.) Ad affinitatem consuetudinum gentis alicujus veteribus cognitæ cum moribus Americanorum. 2.) Ad cognationem linguæ, vel ad minimum vocum quarundam ejusdem significationis, tam in lingua gentis antiquitus cognitæ, quam in lingua Americanorum. 3.) Ad situm, positionem, distantiamque regionum, ex quibus migratio gentium in Americam facta fuisse creditur. 4.) Ad genium populi, quem in Americam trajecisse confirmant, an scilicet is cum longitudine sive modo itineris in novum orbem suscepti conveniat: & denique 5.) Ad monumenta historica cujusvis generis, quæstionem illustrantia, quæ licet alias probationem omnium nobilissimam constituent; nostra tamen in controversia valde exiguum præstant usum. Hisce quinque fundamentis anglica dissertatio innititur, cujus vestigia prementes, quale sit argumenti cujusvis pondus, & in quantum pro tuenda sententia nostra pugnet, demonstrabimus.

§ IV.

Antequam vero hæc suscipiamus discussiones, ex re visum fuit, hypothesin nostram in pleno exhibere contextu, quam in sequentibus paragraphis, argumentis stabilire annitemur. Sententia nostra hæc est. Populi, quorum posterius Scandinaviam & borea-

boreales Europæ tractus hodiernum possident, earum regionum primi non fuerunt incolæ. Gothi, seu quocunque alio nomine Scandinavorum proavos insignire velis, non ita magno intervallo ante tempus natiuitatis Christi, Othino duce, in Scandinaviam pervenerunt, quam tamen longe anterioribus sæculis habitatam fuisse constat. Veteris igitur regionis coloni, quorum reliquæ & vestigia in intimis septentrionis penetralibus adhuc dum supersunt, a novis advenis sedibus pulsæ, arcton versus & oceanum cesserunt, & verisimiliter colonias in Grönlandiam transmiserunt; ex qua, uti novæ geographicæ detectiones (f) ostendunt, per fretum, quod communiter nomine *freti Davis* designatur, neque longe distans neque difficilis ad terram firmam Americæ septentrionalis patet aditus, in qua ipsa gentes reperiuntur ad hunc usque diem Grönlandiis, corporis habitu & morum conformitate adeo similes, ut communem originem utriusque populo jure meritoque possis tribuere, ita ut autor in notatatus pag. 145. seqq. Grönlandos atque populos, qui Esquimaux vocantur, & in terra firma Americæ ad sinum Hudson & fretum Davis sedes occupant, unum eundemque populum esse gravibus ex rationibus affirmaverit.

§ V.

Ante omnia igitur commonstrandum est, septentrionalium Europæ regionum primævos incolas, a Gothorum gente sedibus pulsos.

(f) Vide inter alios, tabulam geographicam, operi cui titulus est, *Reise nach Hudsons Meerbusen beschrieben von Heinrich Ellis / aus dem Englischen übersetzt /* subjunctam, & pag. 71. ejusdem libri, ubi refertur, Gallum quendam cognomine Groiseleiz e Canada profectum, itinere terrestri ad portum Nelson, in sinu Hudson positum pervenisse.

pulsos probabiliter versus oceanum occidentalem cefsisse, inde Grönländiam atque Americana littora petitem. Testimonia scriptorum positiva hic quærentur in cassum. Omnia nituntur conjecturis atque probabilitatibus, quæ simul sumptæ, magnum verosimilitudinis gradum poterunt constituere. Quæ de gentium Scandinaviæ nostræ antiquitate tradiderunt SAXO GRAMMATICUS, OLAVS RUDBECKIUS, NICOLAUS PETREJUS, CLAUDIUS CHRISTOPHORUS LYSCHANDER, nostra quidem ætate a cunctis fere eruditis ad fabulas & commenta referuntur. Sola æra, quam islandicam vocant, omnibus hodiernum arridet, quæ non longe ultra tempus nativitatæ Christi ascendit, & ab Odini per scythicas terras & mare balthicum in scandinaviam transitu & immigratione, seriem rerum orditur. (g) Tempus, quod inter hanc epocham & seculum XI. æræ nostræ, intercedit, facis historicæ, quæ illi lucem affundat, magnopere quidem indiget; cum & hic fabularum haud exiguus numerus veritatibus sit immixtus; & difficultates augeat immatura, si dicere fas est, virorum alias magnorum eruditio, qui dum singula facta cum fide scriptorum græcorum & romanorum conciliare, gravissima quæque ex affinitate sæpius valde remota vocum quarundam hujus vel illius linguæ decidere, denique non hypotheses suas rebus, sed res ipsas hypothesebus suis accommodare studuerunt, universam hanc materiam arctissimis intexuerunt tricis. Unicum tantum proferam exemplum scilicet OLAVI RUDBECKII *Atlanticam*, librum, si ullus unquam, vasta eruditione refertum, qui tamen in de-
 regendis

(g) Vid. THORMODI TORFÆI, *Universa Septentrionis Antiquitates, seriem Dynastiarum & Regum Daniæ exhibentes*. ARNGRIMUM JONAM in *Specimine historico Islandiæ*.

tegendis rerum septentrionalium genuinis originibus, valde exiguum præstat usum.

§. VI.

ODINUS, (*b*) cujus sub auspiciis Gothi in regiones baltico mari adjacentes penetraverunt, harum gentium antiquæ religionis fundator, post obitum in Deorum numerum relatus, certe epochæ nativitatis Christi integro seculo non est anterior. In eo enim omnes conveniunt, Odinum Upsaliensem à Pompejo Magno, vel saltem a Mithridate Eupatore, ex intimis scythiæ penetralibus cum populo suo (*Asas Eddæ* vocant, circa quam denominationem ingens est sententiarum conflictus) (*i*) pulsum, omnes baltici maris oras undequaque circumfedissee. Huic contradicere videtur celebris illa e Chersoneso Cimbrica facta gentium migratio, quæ memorandum illud Cimbrorum cum Romanis bellum peperit, quæque certe tempus, quod adventui Odini assignatur, antecedit. Effecit autem cognatio vocis CIMBER cum verbo Gothico KIMPER s. KIEMPAR, quod Athletam s. bellatorem designat, nomina propria Cimbrorum apud scriptores Romanos conservata, quæ omnia manifeste sunt originis

B Gotbi-

(*b*) Quæ de pluribus Odinis sive Othinis communiter traduntur, & nostræ sententiæ repugnare videntur, solide refutata vide in *Commentariis Academiae scientiarum Imperialis Petropolitanae* Tom. 8. p. 333. s. qu. ubi omnia quæ de Odinis narrantur, ad solum *Odinum Upsaliensem* referri debere, ostenditur,

(*i*) Vide THEOPHILUM SIEGFR. BAYERUM in conversionibus rer. Scythic. temporibus Mithridatis Magni & paulo post Mithridatem pag. 338. s. qu.

Gotbica seu *Teutonica*, & multæ aliæ rationes, quas forsan alio tempore peculiari dissertatione confutabimus, ut quamplurimi eruditi, hosce Cimbro, cum Odini & ejus comitum profapia, quæ quinque circiter secula post expeditionem Cimbricam, Romanorum provincias invasit, unam eandemque gentem origine tenus fuisse, contendunt. Quæ si vera est opinio, tunc male se res habet cum fide *Sagarum* sive traditionum Islandicarum, & Norvacicarum, & cum commentariis, quibus illas illustrarunt TORFÆUS, VERELIUS, PERINGSKIOLD, aliique, quos secuti sumus, auctores. Sed non est cur victas demus manus. Quod conformitatem attinet vocum sive linguæ, ipsis verbis respondemus doctissimi *Islandi* OLAI VERELII in *Historia Gotbrici*. & *Hrolfi* p. 2. *Vocabatur hæc lingua Asamal hoc est Asiaticorum sermo: sed a priori non nisi dialecto differerebat: utriusque enim communis mater Scythica fuit, si quid autem peculiare posterior hæc habebat, vulgo id minus receptum Scaldis tantum frequentabatur novo hoc lepore carmina sua condire studentibus, quæ propterea minus facilia intellectu, nostro præsertim ævo cum vulgaris pariter ac poetica dictio vetus in usu esse desit.* Sunt enim Germani quibus Cimbro cum Tacito annumeramus, Scythica pariter Colonia, sed longissimo temporis tractu ante emigrationem Odini & Asarum, sedibus, quas occupavit, inuenta. Hinc morum quædam affinitas, non major illa, quæ inter Europæ nostræ gentes ejusdem quidem originis, sed per plurimum seculorum spatium separatas, adhuc dum subsistit. Statuimus igitur, post Cimbrorum emigrationem Asas, Gothos seu Getas, illorum sedes occupasse, & reliquias gentis Cimbricæ versus meridionalia maris baltici litora depulsas tandem confœderationi & nationi Saxonica se se

se

se immiscuisse. Cum hac nostra sententia conspirat sane locus TACITI *de situ moribus & populis Germaniæ* cap. 37. (k) cui ad-
 jicimus, antiquissimos rerum borealium scriptores, SAXONEM
 GRAMMATICUM, qui sua e monumentis & carminibus veterum de-
 promsit, & SNORRONEM STURLESONIUM omnium septentrio-
 naliū historicorum nobilissimum, nec memoriam, nec nomen
 Cimmericorum, sive Cimbrorum, vel apud Danos vel apud Islan-
 dos, invenire unquam potuisse. Id quod cum magna & vana qui-
 dem indignatione animadvertit JOHANNES LYSGANDER *Anti-
 quitatum Danicarum sermone* 8. p. 69. Et hæc quidem sufficere
 possunt, ad explicandum primum hypotheseos nostræ membrum.
 Nunc superest, ut præter Cimbro, & alios in Scandinavia existi-
 tisse commonstremus populos, qui ab Odino victi & paulatim
 sedibus pulsī, trajectum in Americam septentrionalem suscipere
 potuerunt atque re ipsa susceperunt.

§. VII.

Et hi quidem populi, nostra quidem sententia sunt *Fenni,*
 B 2 *Vani,*

(k) Verba TACITI hæc sunt: *Eundem Germania sinum proximi oceano Cimbri
 tenent, parva nunc civitas, sed gloria ingens, veterisque fama late vestigia
 manens, utraque ripa castra & spatia, quorum ambitu nunc quoque metiaris
 molem manusque gentis & iam magni exercitus fidem.* Hinc patet, Tacitum,
 de populis sua ætate Cheronesum Cimbricam & insulas maris baltici in-
 colentibus, non loqui. Locus enim quem Cimbris assignat, Holfaciæ potius
 quam Cheroneso convenit; & quomodo Tacitus gentem numero homi-
 num validissimam, sicut non multo post tempora ipsius comparuit, uti
 parvam civitatem, cujus antiquum splendorem, tantum ex reliquiis &
 magnitudine castrorum possis dimetiri, sine absurditate potuisset depingere.

Vani, Vani, vel ut rem præfenti accommodemus statui, nationes, quarum posteri Lapponiam, Finnmarkiam & vicinas mari albo regiones, ad hodierna usque incolunt tempora. Gens tantum a Gothorum descenditibus, lingua, corporis habitu, moribus & victu discrepat, quantum ad Gronlandos & populos, quos Esquimos vocant, de quibus §.4. mentionem fecimus, accedit, uti infra commonstrabitur. Summopere igitur verisimile videtur, Odinum sive ejus posteros hosce Fennos paulatim in boreales maxime Scandinaviæ partes depulisse, unde haud longo neque difficili transitu in Gronlandiam, inde vero minori adhuc opera per fretum Davis in Americam trajicere potuerunt. Et horum Vœnorum, itidemque belli ab ipsis contra Odinum gesti, mentionem expressam invenimus factam a *Snorrone Sturlesonio in Historiis Norvagicis*, licet THEOPH. SIG. BAYERUS (1) vir in hoc studiorum genere nemini secundus, longe a nostra discedentem interpretationem verborum SNORRONIS proposuerit. Quæstio hæc est. Scripsit STURLESONIUS circiter A. C. 1240. quo tempore aliqua jam, licet tenuis litterarum latinarum eruditio in Norvagia extitit. Dum igitur Sagas suas cum autoritate ARRII *Polyhistoris*, conciliare studet *Snorro* eo tempore quo notiones geographicæ erant imperfectissimæ; dum terminos, quibus suo ævo Norvegi diversas orbis tum cogniti plagas insigniebant, descriptionibus geographicis latinorum, in quantum ipsi erant perspectæ, accommodare vano ausu nititur; in descriptione itineris ab Odino in septentrionem suscepti, adeo infelicem egit geographum, ut qui locum hunc illustrare crediderunt viri eruditissimi,

(1) In *Convers. rer. Scythicarum. pag. 334. sequ.*

tissimi, BRYNOLFUS SUENONIUS, NICOLAUS KEDERUS, STIRNHILLMIUS, VERELIUS, PERINGSKIOLD, quin & ipse BAYERUS oleum & operam perdidisse videantur. Ubi enim hic Æthiopiam ponit, ille provincias transoxanas quærit, tertius Thraciam assignat, & sic porro. Nostrarum non est partium tantas componere lites. Hoc unicum observabimus, semper aliquid veteris famæ, etiam in corruptis ejusmodi locis, subodorari debere, quæ certe ratio tot viros eruditissimos movit, ut in explorandam & explicandam SNORRONIS sententiam, tantam impenderent operam. Si igitur, missis omnibus circa geographicas quæstiones controversiis, narrationem SNORRONIS huc pertinentem, in sensu plane simplici accipere velis; tum certe nostrum systema circa prisca Fennorum sedes, & circa bellum ab Odino contra ipsos gestum, in ipsa contineri, cuivis erit manifestum. Verba STURLESonii ab ipso BAYERO (m) neutiquam nobiscum sentiente, in latinum versa, producenda veniunt. *Odinus longinquis peregrinationibus bellicisque nobilitatus, multas victorias reportavit, multa regna sibi subjecit, ex quo fama fuit, ubi pugnaret ab ea parte stare victoriam. Tandem exercitum suum eduxit (HENDUR VOENUM) CONTRA VOENOS, qui regni sui fines valide tutati sunt. Ab ortu solis æstivi usque ad occasum solis hyberni, longissima montium juga protendantur, discriminantia SUIDIOD MIKLU a ceteris regnis. Snorronem hinc a præpostero polyhistoriæ studio abreptum fuisse, & æque vana, quam reliqua Geographica, quæ circa iter Odini profert, narrasse credidit BAYERUS: Ipsi enim Suidiod Miklu est Scythia magna; Venos autem, quos hodiernos Fennos esse non abnuit, tanquam fœde-*

B 3

racam

(m) BAYER, in *Convers. rer. Scythicæ*, pag. 338.

ratam gentem cum Odino advenisse ex regionibus intra Tanain & Caucasum fitis sibi persuadet. Quæ si vera sunt, tunc mehercle locus Snorronis exiguum præstabit usum. Sed quod pace tanti Viri dictum sit, opiniones Bayerianæ de significatione vocis *SUDIOD MIKLU* & de origine *Venorum* sive *Budnorum* non majorem merentur fidem, quam quæ *JOHANNES PERINGSKIOLD ad Theodoricæ Regis vitam* de Sarcclandia, quam Carthaginem Africæ fuisse credit, in medium protulit. Hanc sententiam vel potius conjecturam confutavit *BAYERUS*, quod eum in finem hic loci considerandum venit, quia Vir doctissimus (n) cum per vocem Sarcclandiæ Sericam sive Imperium Chinesium denotari primo loco asseruerit, mox mirabili atque temerario ausu, Sarklandiam illam, in quam *Ingonis Manbeimæ regis filius*, Snorrone teste, profectionem instituit maritimam, Americam nostram fuisse, & Normannos omnium Europæorum primos in hanc mundi partem navigasse, contendit. Hoc paradoxon, nullis prorsus argumentis suffultum, & quod ex verbis Autoris citati, quocunque modo illa sumantur, nequiquam posse erui confidimus, ob auctoritatem *BAYERI*, tantæ molis visum est Autori dissertationis Anglicæ, (o) ut sententiam suam, usque dum res curatius perpendatur, de tota hac quæstione suspendere consultum duxerit. Sed ut ad rem ipsam regrediamur, explicatio nostra, loci Snorronis hæc est. *STURLESONIUS* bellum Odini cum *Vœnis*, non solum ut rem, historiam septentrionalem specialiter & præ omni-

(n) *BAYER*, in *Convers. rer. Scythic. pag. 337.*

(o) *Histoire universelle depuis le commencement du monde jusqu'à présent Tome treizieme pag. 141.*

omnibus aliis ejusdem expeditionibus tangentem, consideravit; sed etiam hoc bellum ultimis Odini temporibus contigisse credidit; id quod tam totus loci citati contextus, quam vox *tandem*, quæ alias nulla prorsus gauderet significatione, manifeste indicant. Atqui Odinus, uti omnes historiarum septentrionalium periti uno ore conclamant, extremos vitæ suæ annos in Uplandia transegit. Ergo hostes, quos ultimo loco debellavit, in proximitate Sueciæ erunt quærendi, & nullus ad Caucasum & Tanain datur regressus. Si Vænos cum BAYERO, ex illa regione cum ipso Odino septentrionem immigrasse, & postea cum eodem bella gessisse, credideris, tum verba SNORRONIS: *qui regni sui fines valide tutati sunt*, omni sensu carent; Vocabula enim: *regni, finium, quos valide tutati sunt incolæ*, certe antiquam possessionem gentis in hac mundi plaga positæ, neutiquam vero seditionem turbæ cujusdam barbaræ simul cum Odino in has regiones profectæ, indicant. Ubinam igitur hi Væni seu Fenni, quærendi erunt? Certe cum PLINIO (p) non sentimus, qui sedes illis Livoniam, Curlandiam & magnam Prussiæ partem adsignavit. Propius ad sententiam nostram accedit TACITUS DE GERM. c. 46. (q) *qui*

(p) *Hist. natur. l. 4. c. 13.* qui postquam de Scandinavia, quam incompertæ magnitudinis Insulam vocat, locutus est, hæc addit: *Nee minor opinione Feningia est. Quidam hanc habitari ad visulam usque fluvium, a Sarnatis, Venetis, Seyris, Hirvis tradunt.*

(q) *Venedi, multum ex moribus (Sarmatarum) traxerunt, nam quicquid inter Peninas, Fennosque, Silvarum ac montium erigitur, latrociniiis pererrant. - Fennis mira feritas, fæda paupertas, non arma, non equi, non penates; Viciui herba, vestitui pelles, cubile humus. Sola in Sagittis spes, quas, inopia ferri, osibus, asperant. Idemque venatus viros pariter ac feminas alit. Passim enim somitantur parteque præda petunt.*

quī non solum Fennos in iisdem fere tractibus, ubi illos nos ponimus, collocat; verum etiam morum hujus gentis conformitatem, cum Lapponibus nostri ævi, vel & cum Americæ septentrionalis incolis, expressis verbis commonstrat. VOENI itaque sive FENNI, uti Snorro indigitat, *ab ortu solis æstivi, usque ad occasum solis hiberni, per longissima montium juga, a Suidiod Miklu determinati fuerunt.* Hoc, nostra quidem sententia, significat, Fennos, per Alpes illas boreales, quæ a mari albo per univèrsam Scandinaviam ad oceanum usque se extendunt, a Suecia divisos fuisse. Per *Suidiod Miklu* enim non *Scythiam magnam*, sed *Sueciam magnam vel proprie sic dictam a Norvagia & a regno Gothiæ distinctam* a Snorrone designari, omnino credimus. Frustra enim positionem montium ab illo descriptorum ubivis alibi quæsiveris; Hi igitur Fenni, quorum mores, vestigia atque nomen adhucdum supersunt, ab Odino vel ab ejus posteris successu temporis versus polum arcticum, vel ut rectius loquamur, versus promontorium, quod vocatur Nord-Kap. depressi, inde facillimo negotio, in Spitsbergiam, Gronlandiam, atque ex hac per fretum Davis & sinum Hudson in terram firmam Americæ septentrionalis, transire potuerunt, imo, uti jam supra docuimus, probabiliter transiverunt. Epocha, qua hanc transmigrationem factam fuisse conjicimus, sufficit ad rationem reddendam ingentis numeri incolarum, per Americam tempore Columbi diffusorum. Distantia locorum, seu potius illorum proximitas pro nostro systemate manifeste pugnat. Jam restat, ut absoluta historica dissertationis nostræ parte, rationes aliarum sententiarum in contrarias partes abeuntium sub incudem revocemus.

§ VIII.

Regredimur jam ad examen characterum supra §. III. assignatorum. Primo loco affinitas consuetudinum gentis alicujus veteribus cognitæ cum moribus Americanorum, venit consideranda: Probe autem est tenendum, affinitatem morum, ut exinde aliquid pro communi gentium quarundam origine concludi queat, ita comparatam esse debere, ut non in quibusdam tertiis, sed in omnibus fere, præsertim in iis, quæ victum, arma, regiminis constitutionem, habitationes, sacra, de vitiis virtutibusque sententias, attingunt, una gens proxime ad alteram accedat. Quæ si negligitur cautela, tum certe omnes omnium barbararum gentium mores, secundum primævam institutionem societatum, considerati, aliquam inter se habent similitudinem, quæ tamen ad unam ab altera derivandam, neutiquam sufficit. Hinc evenit, ut vir summa eruditione præditus (r) eum in errorem inciderit, ut Americanos a Pelasgis, antiquissimis Græciæ incolis: (quos, per Asiam minorem, provincias Caucasum adjacentes, scythiam denique magnam, eadem via, qua ipsos scytharum posteros in Americam trajecisse existimat auctor sæpe memoratæ Dissertationis Anglicæ:) oriundos fuisse credat: Quæ enim ad fulciendam suam sententiam in medium protulit Vir doctissimus, ita quidem sunt comparata, ut sine respectu ad Pelasgos, fere omnibus antiquitus cognitis barbaris gentibus eodem jure possint tribui. Dissertatio Anglicæ parum huic argumento insitit; cum Tartarorum mores, cum indole gentium Americanarum, difficillime conciliari posse

C

se

(r) P. Lafitau, *Mœurs des sauvages Américains comparées aux mœurs des premiers temps*. Paris 2. Vol. 2. 1724.

se, sit in aprico, uti recte observavit summus *Grotius* in dissertationibus supra citatis. Nos quidem, convenientiam, quam jamjam descripsimus, omnino inter Grönlandos sive Fennos nostros, & populos Americanos terram firmam insidentes & nomine *Esquimaux* insignitos, intercedere statuimus. Communis enim utriusque genti victus, vestitus, corporis habitus, arma, venationis piscandique modus, uti descriptio populi *Esquimaux*, ab *Henrico Ellis* (s) novissime proposita, manifeste indicat. Gravissimum quidem, contra consequentiam, quam exinde petimus, quod ingenue fatemur, objectionis apparet momentum: sed cum hoc universæ dissertationi nostræ minuetur ruinam, in fine hujus tractationis, pro omni, quo gaudere potest, robore, exponendum, nostræque in contrariam partem militantes rationes in lucem erunt proferendæ. Unicum tantum hoc loco monebimus, conformitatem morum Americanarum gentium, in genere spectatarum, cum moribus cujusvis gentis cognitæ, non eam esse, ex qua originem communem utriusque gentis, elicere possis.

§ IX.

Idem fere dicendum erit de cognatione linguarum, vel ad minimum vocum quarundam ejusdem significationis, in lingua tam gentis antiquitus cognitæ, quam in lingua Americanorum occurrentium. Et hoc quidem præcipuum quibusdam argumentum ad pervestigandas gentium origines visum, & judicio exemplo gravissimorum virorum laudatum est. Verum serio cavendum erit, ne vocabulis, soni vicinitate sibi propinquis, aut miserum

(s) Reise nach Sudrons Meerbusen. p. 138. 147. ii. p. 256. 258.

milerum in modum huc detortis, nimium confisi, post inventas
 paucas voces æquifonas, rem totam confectam esse, arbitremur.
 Pereruditus Anglicæ dissertationis auctor in eo totus est, ut
 nervum hujus argumenti stringat. (t) In *Apalacis* s. *Messagetis* scy-
 tharum, *Apalacos* & *Apalchenos* Americanorum reperiri credit.
Massachuseta & *Masateca* ipsi pariter sunt *Massageta* veterum; *Tam-
 bi* vero *populus Peruvianus*, *Tabieni*, de quibus mentio fit apud
 PTOLOMÆUM geographum. Sed hæc ab HORNIO jam in medium
 prolata, non ita quidem comparata sunt, ut seriam mereantur
 refutationem. Verum & præter *Scythas*, etiã *Japonenses* in Ame-
 rica invenit. Nomen enim *Motezumæ* postremi Mexicanorum
 Imperatoris, cum voce *Motazajuma*, quem dignitatis titulum,
 teste HORNIO, Japonensium Imperator sibi vindicat, manifeste con-
 venit, & ipsa vox *Chiapaneca* (nomen gentis Americænæ in *tractu
 Nicaragua* posita;) cum denominatione *Japonensium* conspirat.
 Sed a titulo dignitatis Imperatoris Japonensis, ad nomen pro-
 prium, ab uno tantum Mexicano imperatore usurpatum, nihil
 potest concludi; & Autor dissertationis ignorare haud debuisset,
 vocem *Japon* penes Europæos usu receptam, apud incolas regni
 ita denominati, nihil prorsus significare; apud quos nomen re-
 gionis & populi audit *Nippon*, cum vocabulo *Chiapaneca* nullo
 unquam consilio conciliandum. (u) Ut rem uno comprehenda-
 mus verbo, si vel omnes voces æquifonas a *P. Lafitau* in libro,
 quem supra laudavimus, commemoratas, in unum congereris,
 C 2 non

(t) In Dissert. sæpe cit. p. 123. sequ.

(u) Confer. Histoire naturelle civile & ecclesiastique de l'empire du Japon par
 Engelbert Kämpfer & Histoire du Japon par le P. de Charlevoix.

non major linguarum apparebit convenientia, quam illa, verbi gratia, quæ inter linguam *Græcam* & linguam *turcicam* intercedit; ita ut exinde plane nihil possit concludi: quapropter & nos eo lubentius ab omni comparatione & collatione, linguæ *Gronlandicæ* cum linguis Americanorum abstinemus.

§. X.

Situs, positio, distantia regionum, ex quibus migratio in Americam facta fuisse creditur, longe gravius, præcedentibus duobus, constituunt argumentum, adeoque utriusque partis rationes in extenso erunt exponendæ. Secundum sententiam illorum, qui immigrationem ex orientalibus Tartariæ vel *Kamtſchatkæ* partibus factam fuisse contendunt, hæ regiones, Americæ septentrionali olim fuerunt contiguæ, & nunc per oceanum insulis refertum a *California* separantur. Distantiam, inter promontorum longissime orientem versus positum (a Navarcha *Bebring* sub auspiciis Augustissimæ Rufforum Imperatricis detectum) & Californiam, triginta fere gradus explere credidit summus *EULERUS*; doctissimus vero Anglus *DOBBS* longe majorem distantiam intercedere arbitratus est. (x) Res plane decisa erit, si fidem adhibere velimus, operi noviter in lucem edito, (y) de quo varias ob causas

(x) Confer. *Transact. Philosoph.* pour les mois de Janvier & fevrier 1747. pag. 421-424. *Transact. Philos.* pour les mois de Mars, Avril & May. 1747. p. 471-476.

(y) *Nouvelles Cartes des decouvertes de l'amiral de Fonte & autres navigateurs Espagnols, Portugais, Anglois, Hollandois, François & Russes, dans les mers septen-*

causas iudicium nostrum suspendimus. Secundum eum auctorem, distantia ab extremis *Kamtschatkæ* partibus, in *Japoniam* 800. ad minimum leucadam, quarum 20. unum constituunt gradum, esse debet; & ex *Japonia* in *Californiam* 1200. ejusdem mensuræ, secundum ipsum, numerantur leucades. Porro navis russica, quæ auctoris fratrem, cui hæc erat commissa detectio, vehebat, post sex hebdomadam navigationem, tandem terram attigit, quæ a promontorio, quod *Cap blanc* vocatur, omnium in *California* cognitorum, longius versus Septentrionem pariter & Occidentem porrecto, quatuordecim adhuc gradibus distabat. Quæ si ita se habent, quis Tartaros seu *Kamtschatkæ* incolas ejusdem navigationis unquam capaces fuisse crediderit. Sed si vel distantiam a Celebrerrimo EULERO assignatam inter *Asiam* & *Californiam* existere statuas; tum certe eadem difficultas adhucdum superest, quæ eo major videri debet rerum navalium peritis, quod omnes expeditiones, ad detegenda maria, inter *Asiam* & *Americam* Septentrionalem posita, a diversis Europæ Gentibus per peritissimos navigatores institutæ, ad hunc usque diem omni plane cauerint successu. Longe aliter vero se res habet, si hypothesein nostram spectes: a promontorio enim, quod *Nord-Kap* vocatur, in *Spitsbergiam*, & inde in *Gronlandiam* non longior est via, quam, in itinere ex *Norvagia* in *Islandiam* instituto; Et *Gronlandia* a terra firma septentrionalis *Americæ* unice per fretum *Davis*

C 3

sepa-

septentrionales, avec leur explication, qui comprend l'histoire des voyages, tant par terre que par mer, dans la partie septentrionale de la terre, les routes de navigation, les extraicts des journaux de marine, les observations astronomiques &c. par Mr. de l'Isle. à Paris, 1753. 4to.

separatur. Difficultates horum itinerum non sunt istiusmodi, ut cum navibus, quibus utuntur promontorii Nord-Kap accolæ, & cum eorum in navigando peritia, felicem exitum non possis conciliare.

§. XI.

Genius quoque populi, de quo, an in Americam trajecerit, disputatur, an scilicet is cum longitudine sive modo itineris, in novum orbem suscepti, conveniat, erit considerandus. Et omnis, circa hoc objectum, disquisitio tantum nostræ favet sententiæ, quantum contrariæ adversatur. Quis enim non videt, populum per totum fere vitæ tempus Oceano semper incumbentem, ex solo piscatu vitæ suæ necessitates trahentem, sine omni timore cum navigiis suis in altum mare procul a littoribus provehentem, qualem populum certe Gronlandi nostri constituunt, multo aptiorem videri ad profectiorem, in Americam suscipiendam, Tartaris atque Kamtschatkianis gentibus, ab Oceano atque navigatione abhorrentibus, & qui nec sua probe norunt littora.

§. XII.

Quod denique monumenta historica cujusvis generis, quæstionem hanc illustrantia, attinet: quæ ad fulciendam sententiam nostram ex scriptoribus rerum septentrionalium eruere potuimus, jam in antecedentibus exposita fuerunt. Hæc si forte quibusdam non satis stringentia apparebunt, ex altera parte observandum est, argumenta historica, pro tuenda quacunque alia, circa hanc quæstionem, hypothesi, proferri solita, adhuc minorem speciem præ se gerere. Ut enim Pelagos P. LAFITAU plane silentio transeamus; patet hoc ex argumentis vel potius conjecturis historicis, ab Auctore Dissertationis Anglicæ prolatis, quas vel indicasse est
re-

refutasse. (z) Disquisitionem illarum, ne nimis prolixi simus, conflictui reservamus publico.

§. XIII.

Et sic quidem instituto nostro satisfecisse nobis videremur, nisi summi ponderis restaret difficultas, quæ, qua ratione possit solvi, vel saltim imminui, vix apparet. Habitent enim populi Esquimaux in terra firma Americæ! sint una eademque gens cum Gronlandis! Descendant utrique a Vœnis sive Fennis nostris! Quid exinde sequitur? Sequitur Fennorum progeniem, incertum quo tempore, in Americam pervenisse; Neutiquam vero cæteros Americanos, quibuscum comparati Esquimaux vix exiguam manum constituunt, ab his descendere. Contrarium enim gravissimæ probant rationes. A reliquis Americanis distinguuntur Esquimaux albedine corporis, capillorum forma, barba &c. summa inter utrosque intercedit inimicitia. Esquimaux a reliquis Americanis velut extranei & alienigenæ considerantur. (aa) Hæc quidem difficultas objectum dissertationis nostræ proprie non tangit, cum *primam immigrationem* per viam brevissimam atque facilissimam factam fuisse, ipsa rei suadeat natura: nos autem hanc viam facillimam atque brevissimam a nostris Gronlandis vere usurpatam fuisse commonstraverimus. Non tamen omnem spem dejicimus, ostendendi, non obstantibus hisce objectionibus, vel universos Ame-

- (z) Confer. Histoire Universelle Tom. XIII. p. 122 - 128. ubi præcipue notandum est, Auctorem, facilitatem immigrationis in Americam per Gronlandiam & fretum Davis faciendæ lubenter agnoscere; sed quia modum non invenit, Scythas suos per hanc viam deducendi, Norvegi autem GROTH, ut & nostri Fenni ipsi minus placuerint; Kamtschatkam atque iter per tam late porrectum Oceanum necessario debuit amplecti.
- (aa) Vid. Ellis Reise nach Hudsons Meerbusen loc. cit. Item Allgemeine Geschichte der Länder und Völker von America. Tom. II. p. 427.

24
 17
 6920
 Americæ colonos a Fennis nostris descendere potuisse. Si formam habitumque corporis Americanorum, pro regula in dijudicanda illorum origine velis assumere, tunc frustra in universo terrarum orbe, gentem aliquam, ab Americanis, hisce in rebus toto cælo non differentem, quæsieris. Et hæc differentia ea quidem est, ut WHISTONO (*bb*) ansam præbuerit somniandi, Americanos non a Noacho, sed a Lamecho originem trahere. Sed a multis jam eruditis observatum fuit, differentias has in forma corporis (cum Americanos Asiæ & Europæ incolis omnino corpore & colore similes nasci constet) non ab ipsa natura, sed ab educatione, moribus, & variis accidentalibus causis provenire. Quod autem, diversam fere in omnibus vivendi rationem, & mutua inter Esquimaux & reliquos Americanos odia; attinet, ejus rei facile reddi potest ratio, si regionum, quas utrique habitant, habetur respectus. Illi enim in littoribus & terris, Gronlandiæ fere in omnibus similibus, remanentes, mores victumque patrium retinuerunt; hi vero, successu temporum per vastissimas silvas diffusi, ex gente e piscatoribus constante, in gentem ex venatoribus compositam conversi, necessario, antiqua, novis institutis & consuetudinibus, commutare debuerunt. Facile foret ex historia omnis ævi, exempla depromere, mutationum ejusmodi, ubi gentes, quarum communem originem nemo in dubium revocat, paribus ex causis, moribus, & studiis erga se invicem, æque longe ac Esquimaux & reliqui Americani, in diversa abierunt.

Sed pro instituti nostri ratione hæc jam sufficient.

(*bb*) WHISTONS, *Exposit. of the curse upon Cain and Lamech. Shewing that the present Africans and Indians are their Posterity.* London 1727.

mc X2379933

U. K. 404, 22.

II n
6920

DISSERTATIO
DE MODO PROBABILIORI
QUO

PRIMÆ IN AMERICAM
SEPTENTRIONALEM
IMMIGRATIONES SUNT FACTÆ.

QUAM
SUB AUSPICIIS DIVINI NUMINIS
PRÆSIDE
OTTONE CHRISTIANO
DE LOHENSCHIO,
PHILOSOPH. DOCTORE ET PROFESS. PUBL. ORDINAR.
FACULTATIS PHILOSOPH. h. t. DECANO
PRO SUMMIS IN PHILOSOPHIA HONORIBUS
RITE CAPESSENDIS

IN AUDITORIO PHILOSOPHORUM ÆSTIVO
DIE SEPT. MDCCLIV.
PLACIDÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBMITTUNT
FRIDERICUS MARTINUS NEUFFER,
BACKNANGENSIS,
JUSTINUS DAVIDES KLETT,
UNTERLENNINGENSIS,
MAGISTERII PHILOSOPHICI CANDIDATI ET SERENISSIMI
STIPENDIARII.

TUBINGÆ LITTERIS SCHRAMMIANIS.

